

Posudek oponenta k diplomové práci autorky Terezy Janů na téma **Bezdůvodné obohacení v soudní judikatuře**

Diplomová práce byla v souladu s pokynem děkana č. 23D/2011 ze dne 2. 8. 2011, kterým se stanoví postup při ověřování originality vysokoškolské kvalifikační práce, prověřena antiplagiátorským programem THESES, který vykázal shodu diplomové práce s jinými díly v rozsahu 18 %. Tento rozsah shody by se mohl zdát jako vysoký, nicméně je tomu tak proto, že předkládaná práce je do značné míry kompilátem z děl jiných autorů.

Diplomová práce sestává ze šesti částí včetně úvodu, závěru a cizojazyčného resumé. Pokud jde o rozsah, předkládaná práce naplňuje stanovené požadavky. Práce není doplněna žádnými přílohami, což ale v posuzovaném případě není na škodu. Oponent oceňuje, že autorka se po celou dobu zpracování striktně drží zvoleného tématu a neodbohuje k nepodstatným záležitostem.

Zvolené téma není tématem jednoduchým, proto lze kladně ocenit odvalu autorky při výběru tématu a vřevu, se kterou se do zpracování pustila. Oponentovi se líbí upřímnost autorky, která ihned úvodem přiznala, že při výběru práce se řídila v první řadě tím, že si chtěla dané téma osvojit podrobněji. Uchazečka si při volbě tématu možná ani nebyla vědoma toho, do jak obtížné materie se pouští, nicméně záhy si to nepochybně uvědomila. Už na straně 20 konstatuje autorka rozmanitost, složitost a diferencovanost judikatorní praxe. A v závěru práce autorka pokorně uvádí, že cílem bylo postihnout alespoň základní obsah institutu bezdůvodného obohacení z pohledu platné judikatury s tím, že vzhledem k omezenému rozsahu práce bylo možné podat toliko základní přehled teoretických a judikatorních poznatků k pochopení dané problematiky, i když téma samotné by si zasloužilo obsáhlejší pojednání. Tento skromný přístup autorky je oponentovi mnohem bližší, než častá prohlášení jiných diplomantů, kteří ve svých očekáváních hodlají komplexně a někdy i převratně zpracovat tu či onu problematiku, avšak výsledek se nedostaví. Naproti tomu výstup kolegyně Janů je ve skutečnosti mnohem kvalifikovanější, než jak by se dalo dle jejích vlastních slov očekávat. Oponent bude níže kritizovat jistou povrchnost autorky při práci s judikaturou. Oponent však nepochybuje o tom, že kdyby měla autorka širší rozsah, než jí poskytuje stanovený rozsah diplomové práce, jistě by judikaturu dopodrobna rozpitvala.

Jádro práce má pouhé tři části, to však není na škodu. Jednotlivé části jsou totiž přehledně rozděleny na kapitoly a podkapitoly, takže v rámci celé práce je pojednáno o tom, o čem by v souvislosti s bezdůvodným obohacením pojednáno být mělo.

Pokud jde o historickou část, ta je z pohledu oponenta možná rozsáhlejší, než by bylo potřeba, ale vlastně to není nic proti ničemu. Stále platí, že jádrem práce bylo primárně pojednání o aktuálně účinné právní úpravě. Předslání tohoto jádra historickým pohledem bylo jistě ku prospěchu věci, a to zejména ve vztahu k občanskému zákoníku z roku 1964. Autorka přitom velmi dobře vnímá a na str. 2 či v poznámce pod čarou č. 62 formuluje, že dřívější judikatorní praxe nemusí být vzhledem ke změně právní úpravy vždy použitelná.

Z obsahového hlediska je práce pochopitelně vymezena autorkou zvoleným tématem "Bezdůvodné obohacení v soudní judikatuře". Autorka se držela vybraného tématu ve zvolených intencích. Oponent kladně hodnotí přístup autorky, která se nebojí jít do podrobností a detailů. Tyto podrobnosti a detaily jsou však v plné šíři přebírány z děl jiných autorů kompilační metodou. Tento způsob prezentace bohužel někdy vede k tomu, že text je hůře čtivý a nepřiliš srozumitelný. Pro laického čtenáře bude práce skutečně těžko přístupnou, nicméně to ani nebylo ambicí autorky. Autorka se nedopouští věcných chyb či nepřesností, její výklad je věcný. Předkládaná práce je kvalifikovaná a odborná.

Vzhledem k tomu, že se jedná o kompilát, se oponent přiznává, že si není úplně jist tím, zda uchazečka úvahám, které formuluje, také opravdu rozumí, ale to bude možno ověřit při ústní obhajobě.

Práce je doplněna standardním seznamem použité literatury, který odpovídá formálním požadavkům. Chvályhodná je rozmanitost a pestrost použitých zdrojů, ze kterých bylo autorkou čerpáno. Oponent běžně ve svých posudcích chválí diplomaty za práci s judikaturou, pokud se jedná o práci precizní. V posuzovaném případě se však vzhledem k formulaci tématu nadstandardní práce s judikaturou předpokládala. Autorka si dala práci a vyhledala a do textu zpracovala několik desítek judikátů. Práce autorky s judikaturou je určitě nadprůměrná, přesto se z nabízeného potenciálu dalo vytěžit i více. Autorka ve valné většině případů zpracuje judikát pouze povrchně tak, že popíše jeho právní větu, ať již je jakkoli obecná a třeba i obsahově shodná s právní naukou. Celá řada judikátů zmiňovaných autorkou je nepochybně zajímavých a k tématu se vztahujících, ovšem v textu je o nich pojednáno tak, že zůstává na fantasmii čtenáře, aby si domyslel, co může být relevantní a proč. Oponent by alespoň u některých klíčových judikátů uvítal, aby bylo rozebráno, v čem byla podstata věci, jaké byly sporné body a proč vyšší soudy vyřešily věc tak, jak ji vyřešily. S uvedeným souvisí to, že uchazečka popisuje vše tak, jako by to bylo víceméně jasné a bezrozporné, ale ve skutečnosti tomu tak není - právě proto je tak bohatá související soudní judikatura.

Pokud jde o poznámkový aparát v práci využitý, ten svým rozsahem odpovídá charakteru práce a způsobu práce autorky s označenými prameny – autorka pracuje s poznámkovým aparátem velmi kvalitně a poznámky pod čarou plní tu funkci, kterou mají v odborném textu plnit. Poznámkový aparát je velmi obsáhlý, což souvisí s tím, že předkládaná práce je do jisté míry kompilátem z děl jiných autorů. Je však třeba poznamenat, že se jedná o kompilát zdařilý.

Předkládaná práce neobsahuje významnější množství gramatických chyb, překlepů ani nepřesností v interpunkci. Pokud už nějaký takový problém nastal, jedná se evidentně o exces, protože z celého zpracování práce je zřejmé, že její korektury byl věnován přiměřený čas. Oponent jen vytýká drobnost ve vztahu k osamoceným jednopísmenným slovům na koncích řádků, která je vhodnější zařazovat na začátky řádků následujících.

U diplomové práce se očekává, že uchazečka překročí národní rámec, a že předloží úvahy de lege ferenda. Tato očekávání zůstala podle oponenta nevyslyšena.

U ústní obhajoby by se autorka mohla mimo jiné zaměřit na následující otázky:

- 1) Proč má autorka za to, že právní úprava promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení má charakter *lex specialis* vůči obecné povinnosti vydat bezdůvodné obohacení (zmínka na str. 3)?
- 2) Na straně 4 autorka uvádí, že je zapotřebí zdůraznit, že problematika bezdůvodného obohacení je i součástí dalších právních norem. Jakých?
- 3) Necht' autorka podrobně analyzuje judikát odkazovaný v poznámce pod čarou č. 103.
- 4) Na str. 33 – 34 se autorka zabývá užíváním společné věci nad rámec svého spoluvlastnického podílu a dovozuje povinnost vydat bezdůvodné obohacení. Jak by v tomto případě stanovila výši bezdůvodného obohacení?

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem doporučuje vedoucí práce posuzovanou diplomovou práci k obhajobě, a to předběžně jako výbornou až velmi dobrou v závislosti na výkon diplomantky u ústní obhajoby.